

Вся інформаційна база даних для економічного аналізу підлягає ретельній перевірці за формою та змістом. Водночас з'ясовуються дотримання строків її надання, повнота, правильність арифметичних розрахунків, вірогідність звітних матеріалів, узгодженість показників у різних формах звітності, доброякісність інформаційних джерел.

Спеціаліст, який керує аналітичною роботою на підприємстві, повинен постійно її удосконалювати на основі вивчення досягнень науки, передового досвіду в галузі аналізу та запроваджувати його на підприємстві, в тому числі за рахунок розробки власних або адаптації готових комп'ютерних програм аналізу. Це дозволяють оперативно та комплексно вивчати результати господарської діяльності.

Належне інформаційне та методичне забезпечення економічного аналізу на сільськогосподарських підприємствах сприяє підвищенню рівня годівлі тварин та ефективності використання кормів.

Список використаних джерел

1. Методика проведення поточних розрахунків основних показників виробництва продукції рослинництва в усіх категоріях господарств, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 2.08.2005 р. № 225.
2. Ковальчук М. І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК: Підручник. — К.: КНЕУ, 2005. — 390 с.
3. Яцків М. І. Теорія економічного аналізу. — Львів: Світ, 1993. — 216 с.

Н. В. Шульга, ст. викладач
ПВНЗ «Херсонський економічно-правовий інститут»

ОБЛІК ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Сучасним головним напрямом управління витратами на оплату праці підприємств АПК є надання керівництву корисної інформації для прийняття рішень щодо ефективного використання наявних трудових ресурсів. Статтею 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено,

що «підприємство самостійно розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю...», що на наш погляд ускладнює процес його впровадження в Україні разом з іншими причинами [1].

Підприємства АПК, враховуючи накопичений досвід внутрішньогосподарського обліку, керуючись визначеними МФБ «Концепціями управлінського обліку» та надбаннями вчених, мають створювати принципово нові системи управління витратами, які б забезпечували чітке їх відстеження, контроль, аналіз та оперативне формування інформації для провадження заходів по їх економії через створення ефективних механізмів стимулювання, доведення рівня оплати праці до реальної вартості робочої сили, підвищення рівня надтарифного заробітку працівників за конкретні результати роботи.

Управлінський облік організовується за загальними принципами, але з врахуванням внутрішніх потреб керівництва. Основи формування в ньому інформації про витрати на оплату праці підприємств АПК визначені П(С)БО 16 «Витрати» та Методичними рекомендаціями з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств № 132. Пунктами 13 і 23 П(С)БО 16 визначено склад прямих витрат виробництва, до яких входять витрати на оплату праці [2]. Рекомендаціями № 132 (п.п. 2.19 та 2.31) уточнено порядок їх віднесення на собівартість сільськогосподарської продукції [3].

Основну частину вхідної інформації про витрати на оплату праці система управлінського обліку отримує з рахунків бухгалтерського обліку. Для узагальнення інформації про витрати на оплату праці за звітний період призначено рахунок 81 «Витрати на оплату праці». Для того, щоб облік економічно однорідних витрат, пов'язаних з виплатами працівникам відповідав нормам П(С)БО 26 «Виплати працівникам», доцільно назвати елемент витрат і передбачений для його обліку рахунок 81 — «Витрати на виплати працівникам» і субрахунки до нього: 811 «Оплата праці»; 812 «Оплата непрацездатності за рахунок підприємства»; 813 «Виплати по закінченні трудової діяльності»; 814 «Виплати при звільненні»; 815 «Виплати інструментами власного капіталу»; 816 «Інші виплати працівникам».

З метою подальшого детального аналізу витрат на оплату праці в різних управлінських аспектах, робочий План рахунків необхідно розширювати введенням аналітичних рахунків до субрахунку 811 «Оплата праці». Зокрема, враховуючи необхідність формування заробітку працівника за рівнем її зв'язку з кількістю та

якістю праці, можна запропонувати наступні аналітичні рахунки: 8111 «Оплата праці, пов'язана з кількістю праці»; 8112 «Оплата праці, пов'язана з якістю праці»; 8113 «Компенсаційні виплати за особливі умови праці»; 8114 «Оплата за невідпрацьований час»; 8115 «Індексація й компенсаційні виплати»; 8116 «Виплати заохочувального характеру і соціальні пільги»; 8117 «Непродуктивні виплати». Накопичення інформації на цих рахунках забезпечує управління витратами на оплату праці з погляду ефективності праці та її оплати.

Одним із напрямів управління можна також виділити нарахування резерву на оплату відпусток та інші виплати працівникам. Їхнім основним призначенням є резервування грошових коштів на відповідні виплати, право на які вже отримано і накопичується у ході виконання роботи за умовами колективного (трудового) договору чи офіційних програм виплат. Тому, механізм нарахування забезпечень бажано застосовувати і до щорічних премій за вислугу років, та за результатами роботи підприємства за рік, що сприяє оптимізації витрат, формуванню їх раціональної структури через уникнення різких коливань показника собівартості продукції та інших витрат.

Невід'ємною частиною удосконалення обліку та управління витратами на оплату праці є впровадження інформаційних технологій на базі автоматизованого робочого місця бухгалтера. Сучасні прикладні програми дозволяють частково автоматизувати досліджувану ділянку обліку. Методологічні підходи, встановлені в П(С)БО 26 та визначені напрями удосконалення обліку витрат на оплату праці, вимагають доопрацювання відповідних модулів у сучасних програмних продуктах з назвою «Виплати працівникам» і розширенням функцій аналітичного та управлінського обліку.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV з наступними змінами і доповненнями // Все для бухгалтера в торгівлі. — 2006. — № 29 (174). — 17 липня. — С. 8—12.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затв. наказом МФУ від 31.12.1999 р. № 318 зі змінами та доповненнями // Все для бухгалтера в торгівлі. — 2006. — № 29 (174). — 17 липня. — С. 71—74.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств № 132: Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.01 р. № 132.